

DEO DUCE

Meditatio S. Evangelij,

IN FESTO

**OMNIUM SAN-
CTORUM;**

Additis S. Patrum dictis, Quæstio-

numq; aliquot decisione, ad uberiorem Textus, cum o-
pus est, explicationem & Heterodoxorum refutationem.

QUAM

In Regia Aboensi Academia.

P R E S I D E

D N. AESCHILLO PETRAE,
S. S. Theol: Doct: Profess: & Civitatis ejusdem Pastore.

*Examini subiicit, in auditorio Majori, horis solitis,
Ad diem Maji, ANNI 1651.*

OLAUS LAURENTII HALENIUS
CALMARIA-SMOLANDUS.

Rupertus in s. Matth.

Hoc cecinit Canticum beatitudinis Cythara gloriofa, Cythara sonora & dulcis, cui
sota erat, & est insita Musica Pattis, universa sapientia D E I.

Ambros: etiam lib. 6. in Luc. cap. 13.

Quatuor tantum beatitudines, S. Lucas Dominicus exposuit: Octo vero S. Mattheus;
Sed in istis illæ quatuor sunt, & quatuor istis illæ octo.

A B O Æ,

Imprimebat PETRUS Wald/ Acad. Typog: 1651.

V I R I S,

Speciosissimis, Prudentissimis & Praestantissimis,

DN. PETRO Freeſe/
Viburgerſi Negotiatori
Primario, ut Mecenati ac
benefactori ſuo indubitato,
ita omni honore atatēm pro-
sequendo.

DN. MICHAELI Rach-
tergal/ Metropoli Aboens-
ſis Organista perindustria,
ieidem Fautorि ac Promotori
jugiter colendo.

DN. PETRO JACOBI
Aquilino Nylando, Ar-
tium liberalium Seſſatorи
indefeo, amico per quam
favorabili.

DN. CHRISTOPHO-
R O Verenwold / Auric
fabro artificiоſiſimo, mul-
tis nominibus honorando.

DN. MARTINO Döp-
ner/in Metropoli Fennin-
giae Pistori expeditissimo,
Nutritio ſuo benigno.

DN. REGNOLDO
FREſeo VV. Carelio,
Morum elegantiā & lite-
rarum Praefatiā Ornatiſſe-
mo, Fratri & amico ſuo
singulariter colendo.

Dominis, Mecenatibus, Fautoribus & benefactori-
bus meis singulari animi observantia honorandis
Hanc Meditationem Sacram perofficiose & re-
verentiter litat & offert

OLAUS L. HALENIUS
Respondens.

IN FESTO
OMNIUM SANCTORUM.

In sanctis & summe laudandis TRINITATIS, Patris,
Fili & Spiritus Sancti Nominis.

Dominus dabit Verbum Evangelistarum magno ex-
ercitu. Psalm: 68. v. 12. His verbis Psalmista & Propheta David laudat & celebrat DEUM propter
duo magna beneficia, quæ Ecclesia sua semper clemen-
ter & paternè præstitit. Utrumq; beneficium spirituale
est concernens animæ nostræ eternam salutem & bea-
titudinem, ut illa ex hâc misericordiarum valle emigrans re-
cipiat in æterna tabernacula. Primum beneficium
est, pretiosus ille Thesaurus, & incorruptibile semen,
verbū Dei & Sacra menta, quæ Ecclesia sua concesserat:
Alterum beneficium est, quod verbi sui fideles Ministros
misericordia, qui verbum docerent & Sacra menta adminis-
trarent recte & ritè secundum Divinam ordinationem.
In Veteri Testamento sanctos Patriarchas, Sacerdotes
& Prophetas. In Novo Testamento proprium Filium
miserat ex sinu suo prodeuntem, de quo clamavit ipse
Pater.; *Hic est Filius meus dilectus, hunc audite.*. Et fili-
us de se ipso testatur, *Nemo venit ad me, nisi Pater meus, qui
misit me, traxerit eum.*. Dedit Deus in Novo Test: quosdam
Apostolos, quosdam Prophetas, quosdam Evange-
listas, quosdam Pastores & Doctores. Et dona Ecclesiæ
collata in N. Testamento hoc Catalogo enumerantur.
1. Cor: 12. ¶ 5. 6. 7. 8. 9. 10. De quibus donis, hac est Spi-
ritus S. conclusio. Hac autem omnia operatur unus

atq; idem Spiritus, dividens singulis, prout vult. Sicut enim corpus unum est & membra habet multa : omnia a. membra corporis unius cum sint multa, unum tamen corpus sunt : Ita & Christus. Etenim in uno Spiritu omnes nos in unum corpus baptizati sumus, sive Iudej sive gentiles, sive servi, sive liberi, & omnes in unum Spiritum potati sumus. Præter hæc dona etiam virtutum quarundam Catalogus describitur, quibus Christiani ornati esse debent. Quem Catalogum Evangelium, hujus festi omnium Sanctorum luculentè proponit.

Oremus autem D E U M, ut hodiernum Festum ita celebremus, Evangelium q; ita meditari queamus, ut cedat in nominis Divini gloriam, nobis in augmentum & incrementum doctrinae, & bonorum operum, insipem & fiduciam, & tandem in aeternam beatitudinem. Dicamus igitur: Pater noster. &c.

Evangelium scribit S. Matth: 5. v. 1, usq; ad 13.

Quem vidisset autem turbas, ascendit in montem, & quum consedit, accesserunt ad illum discipuli ejus. Et postquam aperuisset os suum, docebat illos dicens. Beati pauperes spiritu, quoniam illorum est regnum cœlorum. Beati qui lugent, quoniam ipsi consolationem accipient. Beati mites, quoniam ipsi hæreditatem accipient terræ. Beati qui esuriunt & sitiunt justitiam, quoniam ipsi saturabuntur. Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequentur. Beati mundo corde, quoniam ipsi D E U M videbunt. Beati pacifici, quoniam ij Filij Dei vocabuntur. Beati qui persecutionem patiuntur propter justitiam, quoniam illorum

illorum est regnum cœlorum. Beati estis, quum probrajecerint in vos, & infelati fuerint, & dixerint omne malum verbum aduersus vos, mentientes propter me. Gaudete & exultate, quoniam merces vestra multa est in cœlis.

IN recitato Evangelio refert S. Evangelista Mathæus, quomodo Salvator noster JESUS Christus, videbit apud se magnam multitudinem hominum volentium ab eo audire concionem. Hanc ob causam ascendit Christus in montem, & accedentibus ad illum discipulis & reliquis auditoribus, sedebit, os suum appetuerit, & docuerit. Refert etiam Evangelista quid Christus illa vice docuerit, & quidem primam partem concionis. In qua C H Ristus agit de paupertate in spiritu quæ in hac sit consolatio, videlicet pauperes spiritu sunt beati, quia illorum est regnum cœlium. Lugentibus dat consolationem quod illi beati, quoniam consolabuntur. Misericordibus promittit possessionem terræ. Eturientibus & scientibus justitiam, saturitatem. Misericordibus misericordiam. Mundis corde visionem Dei. Pacificis nomine filiorum Dei. Perlequutionem pacientibus propter justitiam, regnum cœlorum, & mercede copiosa in cœlis. In hoc Evangelio admonemur variorum Præceptorum Decalogi, nam variæ virtutes hic recensentur. Confirmatur etiam hic fidei nostræ Articus Ius de Vita aeterna, & mercede copiosa in cœlis.

P A R T E S duas sunt,

I. De CHristi preparatione ad concionandum coram his suis auditoribus.

II. De ipsa concione CHristi, quid Christus tractaveris & proposueris auditoribus in hac sua concione.

ATq; hæ sunt istæ Partes, quas hæc rite breviter & simpliciter tractare constituimus: *Omnipotens & eternus Deus, Pater noster cælestis dilectissimus, nobis omnibus benedictus, cunctisq; utilius & fructuose cedere faciat.*

P A R S P R I M A. In quâ Meditamur:

I. Occasionis captationem.

CHRIStus videt, inquit Mattheus, turbas. Videt Christus auditores adesse, magnam multitudinem populi desiderantē audire concionem, ideoq; Christus etiam non gravatur, munus concionandi in se recipere. Et hæc populi diligentia ipsum alacrem facit, quamvis etiam per se ipsum libenter doceret populum.

L. C. Ecclesia & verbi DEI auditores operam dabant, ut suâ diligentia & studio audiendi verbum DEI exitent suos doctores ad studium & diligentiam laudabilem verbum docendi & informandi Ecclesiam ut quavis Minister verbi ad docendum venerit in templum, tamen majori alacritate consernat Sugestum, videns non vacua subsellias, sed magnam multitudinem. Hoc enim alacrius docet quo plures habeat docens auditores. Hoc v. difficilius quo Pauciores habet quamvis propterea efficuum non intermittendum. Consulunt vero Auditores propriæ saluti & gloriam DEI promovent dum in magna frequentia confluunt, ad ædes Sacras, cum novarent verbum Dei proponendum esse, eò ipso faciunt quod ipsos decet, & quod docentium laborem juent dum reddet.

II. Montis ascensionem. E.

rat prius Christus infra montem in planicie constitutus
& cum tanta multitudo convenisset, ut non posset com-
modè in plano concionem habere, in editorem locum
vñz in montem ascendit. Sicut Luc: 5. v. 1. Scr̄bitur Cum
propter turbas urgentes nō posset in littore concionem
habere, ascendit in navem & sedens inde docuit turbas.
Et sicut Marci 3. v. 9. paulò ante electionem Apostolo-
rum propter turbæ compressionem naviculan. Christo
ad manum fuisse scribitur.

L. C. Ministris Verbi incumbit prospicere sibi &
curare ut commodè possint docere auditores, ut omnes
ritè percipiāt, quæ proponuntur, ne frustra quantum
in ipsis est, jaciant illud incorruptibile semen, Verbum
Dñi. Sicut Christus hoc loco facit ascendens montem
propter majorērū commoditatēm, docendi auditores².
Hinc mos est, in nostris Ecclesijs ut editior sit locus, uno
dē concionator verba ad populum faciat. Vult etiam
DEUS ut omnia ordine & ritè fiant in Ecclesia, & nulla
confusio fiat. Ut cultus Divinus, sine ullo impedimē-
to ab omnibus præstari queat. Exemplū est Nch: 8. Be-
nē ergo & recte fit quod ecclesia omnib⁹ modis curet ut
ministeriū verbi habeat, suū cursū sine ullo impedimēto
& verbi Dei authoritas, & dignitas in honore habeatur,

III. CHRisti sessionem. Con-

gregato populo CHRistus confedit in monte cir-
cumcinctibus eum proprijs discipulis. Erat n. mos
tunc temporis in Ecclesia ut docentes sederet, ut habetus
Matth: 23. v. 2. Super cathedra Mosis sedeat, scribae &
Psalm: 1. v. 1. Qui in cathedra illorum non sedet.

L. C. Bonus mos & pius nihil habens incomedi in
Ecclesia retinendus est, ne unum scandalum committas

gus... Væ, inquit Christus ej, per quem venit scandalū, melius esset ei, ut lapis molaris suspenderetur de collo ejus & ille mergeretur in profundum maris, quam ut unum offenderet ex pusillis istis, Matth: 18. Erat etiam mos in Ecclesiâ tunc temporis, ut honorati viri proximi essent docenti honoris causa, ut simul possent testari de ijs, quæ in concione proposita essent. Hujus exempli extat Nehemo 8. Esdras n. circumstabant multi præclarui viri, cum ille legem Dei recitaret. Hunc morem Christus quoq; servavit, in hac concione, ira ordinando ut ejus discipuli essent proximi. Nemo v. offendatur inde si docens sedeat in Ecclesia propter valetudinem minus commodam. Casus enim necessitatis temper habeat exceptionem.

IV. Oris Christi apertio[n]em.

Aperuit, inquit Evang:, Christus os suū & docuit eos. Significat autem os suum aperire, juxta scripturam quando non leviter, nec obiter & breviter, sed graviter & serio, meditata & justa oratione de rebus gravibus & magnis liberè, planè & exprestè aliquid dicitur. Ita Jud: 11. ¶. 35. de voto Jeptæ dicitur: Aperi os meum ad Dominum, & ideo aliter facere non potero. Job. 33. ¶. 2. Aperi os meum, scientiam purā loquentur labia mea, Psal: 78. ¶. 2. Aperiam in parabolis os meum. Prov: 31. ¶. 26. Os suum aperuit sapienter. Ibid: 1. ¶. 9. Aperi os iudica justè. Syr: 15. ¶. 5. Cibabis illum pane intellectus, & in medio Ecclesiæ aperiet os ejus. Ezech: 29. ¶. 21. Cum evenierunt hæc, dabo tibi apertum os in medio eorum.. Cap: 33. ¶. 22. Aperuit os meum, & aperto ore meo non silui amplius. Ita Paulus loquitur, Eph: 6. ¶. 19. Orate pro me, ut detur mihi sermo in apertione otis mei, cum libertate prædicare Evangelium.

L.C.

L. C. Sicut operam dabunt fideles in Ecclesia docto-
res, ut os aperiant, h. e. ut jam explicatum est, liberè &
pleno ore, absq; metu, dissimulatione dicat quæ dicens,
da sunt: Ita Ecclesiæ & auditorum est illa quæ bona in-
tentione dicuntur æ qui boniç; consulere. Johannes
Baptista erat talis Concionator ut aitus sit aperire os
suum. Dicit enim de eo Christus, quod Judæi non vi-
derint eum arundinem, non ut molibus vestibus ami-
ctum, Matth: ii. Herodes verò cum Johannes aperuit.
set os suum æ grè tulit, quod Joh: dixisset, non licet tibi
habere uxorem Fratris tui. Propterea Herodes com-
prehendit Johannem, & vincitum posuit in carcerem,
Matth: i3. Quin potius juxta Christi monitum, qui au-
tes habet ad audiendum audiat. Et Auditorum est o-
gare pro suis doctonibus, ut detur eis sermo in apertione
oris eorum, cum libertate prædicare Evangelium, Eph: 6,19.

P A R S S E C U N D A.

In Prima Parte vidimus quomodo CHRistus fe-
paravit ad docendum suos Auditores. In hac altera Parte quid
docuerit videndum.

In quâ Meditamus:

I. Virtutes ad Primum & se-
cundum Decalogi Præceptum, Non habebis Deos
alienos coram me. Non asumes nomen DEl tui in vanum.
Huc spectant pertinentes, Primo paupertas in Spiritu i-
saq;, inquit enim Christus, Beati pauperes spiritu, i. est
qui contrito sunt corde, & in magnis conscientiæ angu-
stijs & perturbationibus versantur (quales tūm multi e-
rant, qui ex Phariseorum doctrina nullam veram conso-
lationem haurire poterant) quoniam ipsorum est regnū
cælo.

cœlorum: i.e. Etsi hi homines sibi videntur à Deo negligi, & abjecti esse: tamen Dominus eos per Evangelium consolabitur, ut conscientia ipsorum tranquilla reddatur & ipsi tandem vitam æternam consequantur.

L. C. Bono igitur animo sint, qui corda sua metu iræ divinæ contrita esse sentiant, quia Dominus eos suo tempore ex ipsis angustijs accipiet, & illam tristitiam & animi anxietatem, æterno gaudio permutabit. Dominus enim mortificat & vivificat: deducit ad inferos, & reducit. *n. Sam: 2.*

Altera virtus est patientia in luctu. Beati Pauperes, inquit Christus, qui lugent quoniam ipsi consolabuntur.

L. C. Deus enim, qui suos in luctum aliquem consijcit, rursus suo tempore recreat & exhibilaret. Tum vs solidam consolationem in omnibus adversis capimus, cum ex Evangelio Christi discimus & vera fide apprendimus, quod propter Christum habeamus DEUM Patrem placatum, & quod simus scripti heredes vitæ æternæ. Hæc ubi penitus nostris cordibus infixa fuerint, facile, Deo nos juvante, externa mala vincemus & luctum compescemus.

Tertia virtus est constantia in confessione & tolerantia in perferendis erumnis, quæ confessionem comitantur. De hac agit Christus ad finem hujus Evangelij. Beati qui persecutionem patiuntur propter justitiam: quoniam ipsorum est regnum cœlorum. Beati etsi, cum maledixint vobis homines & insectati fuerint, & dixerint omne malum verbū aduersus nos, mentientes propter me. Gaudete & ex-

altate, quoniam merces vestra multa est in cœlis. Sic nō persecuti fuerant Prophetas, qui fuerunt ante vos².

L. C. 1. Promissio regni cœlorum, cum ijs sit, qui persequitionem patiuntur propter justitiam benē notandum est. Hoc nō de Ethnicis intelligendum esse, qui nullam habuerunt veram Dei agnitionem, et si innocenter vixerunt: ut Socrates, Aristides, & similes³. Quia scriptum est: Qui non credit in Filium jam judicatus est, Joan: 3. Loquitur a. Christus, de pijs hominibus, (præcipue v. de Ecclesiæ Ministris) qui non propter aliquid scelus, sed propter sinceram religionem, aut aliās affliguntur, propterea quod justitiae & equitati, atq; honestati studeant. Nemo nō vestrum inquit Petrus, patiatur, quasi homicida, nullus ut fur, aut maledicus, aut alienorum officiorum appetitor. Si autem, ut Christianus, non erubescat: glorificet autem DEum &c. 2. Pet. 4. Magno igitur animo feramus tales persecutiones, quia eterna felicitate compensabuntur. Si tamen etiam scelerati poenitentiam agunt, recipiuntur in gratiam, & solvantur: sicut latro in cruce.

L. C. 2. Hoc igitur agamus ut Christi evangelium sincerè amplectamur, & innocentem vivamus: calumnias vero, si opus videbitur, diluamus: Deinde rem totam D E O committamus⁴. Non perturbent vos persecutions, inquit Christus, neq; vos in fide vestra, dubios reddant, quasi D E U S vos non curet, dum istis pessimis hominibus frenum contra vos laxat. Sic enim persecuti sunt olim Prophetas Dei, excellentissimos & sanctissimos illos viros, qui fuerunt ante vos⁵: Itaq; non decet vos ad persecutionem, ut ad rem novam, obstupescere, & fidem atq; animum abjecere: sed potius magno & infracto animo persecutions sunt sus-

stinendæ & superandæ. Judæj enim omnes Dei Prophetas affixerunt: quosdam etiam occiderunt. Hoc enim Christus illis objexit, dicens: Vos filij estis eorum qui Prophetas occiderunt. Matth: 23. Et Stephanus ait: Quem Prophetarum non sunt persecuti patres vestri? Acto: 7. Satanas enim Ecclesiam Dei immanniter odio persequitur. Itaque si posset, omnes Christianos (principiè verò Ecclesiæ fideles Ministros) uno momento è mundo tolleret, sed Dominus in persecutionibus dat bonum eventum: Ut Ecclesia divinitus (inter medios Satanæ furores) conservetur, persecutores verò tandem pereant.

II. Virtutes pertinentes ad

quintum Præceptum. Primam virtutem pertinentem ad quintum Præceptum proponit Christus his verbis: Beati mites, quoniam ipsi possidebunt terram. Vulgo existimant, si quis sit mitis, mansuetus & non mordicus suum jus tueatur, cum ab omnibus conculari, & vix ullo loco in mundo durare posse. Sed longè aliter res se habet. Qui enim summum jus urgunt & alijs formidabiles esse volunt multis & magnis turbis sese involunt, nec quiescunt ferè donec se & suos perdident. At qui semper mihiorem viam ingrediuntur, paci & tranquillitati student, iij bonam & pacatam retinent conscientiam, & multo tranquiliorem vitam ducunt, quam si summo jure agerent, & hi felicius in his terris vivunt, & verius terram possident, quam qui pacis impatientes, magnam vitæ partem bellis, rixis & contentionibus consumunt.

L. C. Quare paci, quantum in nobis est, erga omnes studia.

studeamus. Rom: 12. & potius injurias accipiamus, &
patienter toleremus, quam inferamus. 1. Corint: 6. Sic
multo erimus feliciores, quam si malum malo repens-
dere voluerimus. Ad hanc mansuetudinem plurimis
verbis admonemus, Psalmo 37.

Secunda Virtus est esuries &

sititis justitia. De hac Christus hic loquitur:
Beati qui esuriunt & sitiunt justitiam, qui hujus mundi
perversitatem & injustitiam, atq; impietatem magno-
nimi dolore intuentur, & super ea improbitate gemunt
atq; suspirant. De hujusmodi hominibus agit Eze-
chiel cap: 9. Ubi per Angelum (in visione) signabuntur
super frontes omnes illi, qui gemebant & dolebant su-
per cunctis abominationibus, quæ siebant in Hierusa-
lem. Tales iuquit Christus saturabuntur: quia Do-
minus mundi impietatem puniet & in novissimo die
talem reformationem mundi instituet, ut in altero se-
culo nulla amplius conspiciatur injustitia. De hac re
Petrus sic ait: Nos vero eccllos & novam terram secun-
dum promissa ipsius expectamus, in quibus justitia ha-
bitat. 2. Pet: 3.

L. C. Siquidem ex carnali appetitu non oritur fa-
mes & sitis justitiae. Orandus est Deus ut excitet in no-
bis hanc salutarem famem & sitim justitiae, ut veram fa-
tietatem consequamur. Orandum ut veritas e terra
oriatur, & justitia de celo prospiciat. Psal: 85. v. 12.

Tertia virtus est misericordia.

De qua CHRISTUS sic loquitur. Beati mis-
ericordes, quoniam ipsi misericordiam consequentur..

ideft, ô verè felices, qui non ita sibi vivunt, ut aliorum
miserijs & calamitatibus nihil afficiantur, commoves-
antur, aut perturbentur. Sed qui aliorum malis, con-
dolent & ea suis officijs (à verâ pietate profetâ) lenire
student, horum Deus vicissim miserebitur, & eorum ca-
lamitatibus bonum finem imponet. Huc pertinente
illa: Flete cum fletibus & gaudete cum gaudentibus.
Rom: 12, cap. Et illæ amplissimæ promissiones: Be-
atus qui intelligit super egenum & pauperem, in die ma-
la liberabit eum Dominus. Dominus conservabit e-
um & vivificabit eum & beatum faciet eum in terra &
non tradet eum in animum, i. est, voluntatem inimico-
rum ejus. Dominus opem feret illi super lesum de-
loris ejus, &c. Qui verò aures suas obdurat ad clamo-
rem pauperis, clamabit & ipse, & non exaudiatur. Pro-
verb. 24, cap.

L. C. Etiam pro hac virtute consequenda orandus
est Deus, ut dicamus ex Psalmo 85. Converte nos Deus
salutis nostræ, ostende nobis Domine misericordiam
tuam & salutem tuam, ut inhabitet gloria in terra no-
stra, ut omnia laudabilia gerantur, homines inter se
 sint probi & benefici. Ut misericordia & veritas ob-
viant sibi, pax & justitia osculentur se, Veritas de terrâ
oriatur & justitia de cœlo prospiciat, ut Dominus det
bona, & terra nostra det proventus suos.

**Quarta virtus est cordis mun-
diciae,** De hâc CHRISTUS sic loquitur: Beati
mundo corde, quoniam ipsi DEUM videbunt.
Beatos pronunciat CHristus, non eos qui secundum
Leviticas constitutiones exterrant mundicitatem conse-
ti vi-

ti videbantur.. Multo minus eos, qui observatione
Pharisaicarum traditionum se coram D E O mundos &
sanctos putabant: Sed eos quorum corda fide purifi-
cantur.. Actorum 15.

Ut illorum impuritas illis amplius nō imputes-
tur: Qui & à Spiritu sancto renovantur, ut impuritas
tem avertantes, sancte & pure coram Deo, (sine hypo-
christi & simulatione) vivere studeant. De his ita
scriptum est: Beati, quorum remissae sunt iniquitates, & que-
rum tecta sunt peccata.. Beatus vir, cui non imputabit D o-
minus peccatum, & in cuius spiritu non est dolor. Psal: 32. Hi
D E U M, summo cum gudio videbunt, in omnem et-
ernitatem.. Videbitus enim D E um sicut est. i. Joan:
3. & cognoscemus eum, sicut cogniti sumus, i. Cor: 23.

L. C. Talis mundities cordis, quia in carnali corde
non reperitur, Oremus cum Davide ex Psal: 51. Domine
afferge me Isopo, & mundabor, lavabis me & super nivem deau-
babor. Cor mundum crea in me D eus, & Spiritum rectum in-
nove in viscerebus meis, ne proicias me a facie tua & Spiritum
Sanctum tuum ne auferas ex me.

Quinta Virtus, studium pacis.

Hanc virtutem C H R I stus sic proponit: Beati
pacifci (i. est qui inter discordantes pacem facere stu-
dent) quoniam filii Dei vocabuntur: agnoscuntur fi-
lii Dei: Quia D E U S est D E U S pacis. Rom: 16. Itaque
ex eo studio pacis recollectigatur, quod sint filii Dei qui
pace & charitate deliciantur..

L. C. Etsi autem merito infelices sunt, qui temerè
alienis controversijs se se admisceant, sine ulla legitima
vocatione, ut docet Salomon Proverb. 26. cap. tamen
ubi sine temeritate possumus pacem inter dissidentes
concilie

conciliare, nihil de nostra diligentia reliquum facias
nos'. Qui verò rixas & contentiones de industria se-
gent, hoc ipso ostendunt, se esse filios Satanae, qui dissi-
diorum author es.

OMnipotens Semperiterne D E U S, qui nos omnes
Sanctos tuos sub una tribuisti celebritate venerari, quesu-
mus, ut desideratam nobis tua propitiationis abundantiam mul-
tiplicatis fidei & virtutum Exemplis largiaris, per Dominum
noscum I E S U M C H R I S T U M, Amen.

Benedictio, & Claritas, & Sapientia, & Gratiarum actio, & Honor, & Vir-
tus, & Fortitudo, DEO nostro, in Secula seculorum, Amen, Apoc: 7, 28,

Q U A E S T I O N E S.

QUanam beatitudo hic describatur à Christo? *Resp.*

Non Philosophica aliqua, neq; illa beatitudo quæ
in visione aut fruitione Dei æterna: Non illa Evangelij
propria, quæ in peccatorum remissione, Dei q; gratia;
Sed qui in paupertate & fame Spirituali, quæ in luctu &
fletu, quæ in odijs & probris in nulla autem constitutæ
felicitate mundanâ.

II. *An Christus hic describat causas beatitudi-
nis, an potius signa & effectus notet?* *Aff. post.*

Linde Dominus Lutherus Tom: 4 Jenensi recte
admonet, agi hic non de fide vel radice operum, sed de
veris operibus. Lyranus etiam legis latoris inter-
tionem dicit esse affuefacere suos ad bona opes
& virtutes hoc loco propter eminentiam
vocari beatitudines.